

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.3075

Šablona: III/2

Sada: VY_32_INOVACE_9IS

Pořadové číslo: 17

Ověření ve výuce

Třída: 7.A

Datum: 10.12.2013

Plazi - želvy

Předmět: Přírodopis

Ročník: 7. ročník

Škola - adresa: ZŠ Mendelova , ul. Einsteinova č. 2871, Karviná

Jméno autora: Mgr. Barbora Brzósková

Klíčová slova: želvovina, masité výrustky, čelisti, snůška

Anotace: Prezentace vhodná jako podpora přímé výuky, slouží k procvičení základních vědomostí a dovedností daného tématu.

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

Plazi - ŽELVY

Pokus se napsat, co asi znamenají pojmy kolem obrázku?

Obrázek č. 4

Obrázek č. 3

želvovina

masité výrůstky

matamata

"živá konzerva"

Obrázek č. 2

Učební text - ŽELVY

Mají podivná jména jako klapavka, hlavet nebo matamata, ale všechno jsou to plazi, chránění pevným krunýřem. Želvy žily na naší planetě již před 200 miliony let. Želva nejradší je proto k nejstarším zástupcům rozsáhlé třídy plazů, kteří přežívají dodnešně.

Obecně dělíme želvy na suchozemské a želvy žijící ve vodním prostředí - sladkovodní a mořské. Charakteristickým rysem je dvoudílný krunýř, složený z vyklenutého hřbetního a plochého břišního štítu. Horní štít je spojen s kostrou, přirozeně obratlům. Tvoří je kostěné desky na povrchu kryté rohovitými štítky. U některých želv nahrazuje krunýř silná kůže. Většina želv zatahuje do krunýře hlavu, končetiny i oči.

Žížaly, medúzy, kaktusy, mlži - pestrá potrava želv se liší podle druhu i prostředí. Mají pouze bezzubé zobákovité čelisti se zrohovatělými, někdy velmi ostrými hranami nahrazujícími zuby. Suchozemské druhy se živí zejména rostlinnou potravou, ale v jídelníčku můžeme najít i živočišnou složku. Vodní želvy jsou převážně dravé, s různými taktikami lovu. Kajmanka supí, obývající kalné vody Mississippi, má v tlamě kmitající masité výrůstky, na které láká ryby.

Díky proměnlivé tělesné teplotě reagují na změny okolních teplot. S příchodem chladného období se suchozemské želvy mírného pásma zahrabou do země nebo pod listy, vodní pak do bahna na dně řeky. V teplých pásech se želvy naopak ukládají k spánku v období největších veder a sucha.

Vodní i suchozemské želvy kladou vejce na souši. Snůšky mohou být různě velké, čítající i více jak 1000 kusů u mořských želv.

Želvy žijí převážně v tropech a subtropích, ojediněle v chladnějších oblastech.

Obrázek č. 2

Tvrzení ANO/NE

Rozhodni, která tvrzení v tabulce jsou pravdivá a dolož je důkazem z textu. Nesprávná tvrzení oprav.

tvrzení	ANO	NE	Doklad, oprava, vysvětlení..
Výlučně suchozemští plazi.			
Tělní krunýř má 2 části a horním štítem je pevně spojen s tělem.			
Živí se jedním druhem potravy. Všechny druhy jsou býložravé.			
Jsou studenokrevní, reagují na změny okolních teplot.			
Rodí živá mláďata o která pečují.			
Nejrozšířenější jsou v teplých oblastech.			
Mají ozubené čelisti.			

Obrázek č. 2

Vytvoř dvojice

krunýř

čelisti

snůška

horní štít krunýře

spojen s kostrou

bezzubé, rohovitě

počet nakladených vajec

zatahují do něj hlavu,
končetiny i ocas

Obrázek č. 4

Obrázek č. 2

Hádej kdo jsem?

Obrázek č. 5

KLIKNI

Obrázek č. 7

KLIKNI

Obrázek č. 6

Obrázek č. 7

stojaté vody střední Evropy, u nás JV Morava chráněná

obývá Galapágy a Seychelské ostrovy, váha až 200kg

<http://www.youtube.com/watch?v=Lvo0thim8YA>

Video č. 1

Obrázek č. 2

Hádej kdo jsem?

Obrázek č. 7

Obrázek č. 8

suchozemská, jižní Evropa,
u nás v zajetí

Obrázek č. 7

Obrázek č. 9

mořská, v teplých oblastech,
délka až 1,5m,

Obrázek č. 2

Hádej kdo jsem?

KLIKNI

Obrázek č. 10

tělo pokryto silnou kůží,
délka až 2m,
hmotnost 600kg

KLIKNI

Obrázek č. 7

Obrázek č. 11

masožravá, masité výrůstky,
končetiny přeměněné v e
veslovité ploutve

Obrázek č. 2

Přemýšlej a odpověz

Víš proč se říká:

Pláče jako želva?

KLIKNI

Obrázek č. 7

Seznam použité literatury a zdrojů

<u>Obrázky:</u>	
Obrázek č. 1	biology.phillipmartin.info [online]. [cit. 10.9.2013]. Dostupný na WWW: http://biology.phillipmartin.info/biology_biologist.html
Obrázek č. 2	ireceptar.cz [online]. [cit. 4.12.2013]. Dostupný na WWW: http://www.ireceptar.cz/res/data/078/009601.jpg
Obrázek č. 3	www.zenyprozeny.cz [online]. [cit. 6.12.2013]. Dostupný na WWW: http://www.zenyprozeny.cz/data/img1/obr-clanky/clanek-velky/zelva1302.jpg
Obrázek č. 4	www.modersmal.cz [online]. [cit. 10.9.2013]. Dostupný na WWW: http://modersmal.skolverket.se/bosniska/images/stories/bosniska/Projekt-Mjedenica/pero.jpg
Obrázek č. 5	biolib.cz [online]. [cit. 6.12.2013]. Dostupný na WWW: http://www.biolib.cz/IMG/GAL/26992.jpg
Obrázek č. 6	cs.wikipedia.org [online]. [cit. 6.12.2013]. Dostupný na WWW: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/ff3/Galapagos_Geochelone_nigra_porteri.jpg
Obrázek č. 7	cz.clipartlogo.com[online]. [cit. 13.11.2013]. Dostupný na WWW: http://images.clipartlogo.com/files/ss/thumb/578/57801376/pointing-hand_small.jpg
Obrázek č. 8	cs.wikipedia.org [online]. [cit. 6.12.2013]. Dostupný na WWW: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/57/Nabeulensis_sarda1.JPG
Obrázek č. 9	zelvy-vodni.blog.cz [online]. [cit. 6.12.2013]. Dostupný na WWW: http://imageproxy.jxs.cz/~nd01/jxs/cz~/819/169/5c361f367f_44485567_o2.jpg
Obrázek č. 10	kacenska070.rajce.idnes.cz [online]. [cit. 6.12.2013]. Dostupný na WWW: http://img2.rajce.idnes.cz/d0203/1/1747/1747853_db061e1f9873d961cf7ff0db35cd6b30/images/kozatka_velka.jpg
Obrázek č. 11	prehistory.blog.cz [online]. [cit. 6.12.2013]. Dostupný na WWW: http://imageproxy.jxs.cz/~nd03/jxs/cz~/579/032/1330681841_62410107_o2.jpg
<u>Video:</u>	
Video č. 1	Melouny pro velké želvy [video]. [cit. 6.12.2013]. Dostupný na WWW: http://www.youtube.com/watch?v=Lvo0thim8YA
<u>Literatura:</u>	
ČABRADOVÁ, Věra; HASCH, František; SEJPKA, Jaroslav; VANĚČKOVÁ, Ivana. Přírodopis 7 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia. Plzeň: Nakladatelství Fraus, 2005, ISBN 80-7238-424-4.	
Vytvořeno v programu Smart Notebook 10.	

Metodika:

- strana č. 1, 2 - základní informace
- strana č. 3 - želvy - pojmy - vysvětlení
- strana č. 4 - teorie - text
- strana č. 5 - pracovní list - tvrzení ano/ne
- strana č. 6 - pracovní list - vytvoř správné dvojice
- strana č. 7 - pracovní list - hádej, kdo jsem
- strana č. 8 - pracovní list - hádej, kdo jsem
- strana č. 9 - pracovní list - hádej, kdo jsem
- strana č. 10 - pracovní list - přemýšlej, víš proč se říká?
- strana č. 11 - seznam použité literatury a zdrojů
- strana č. 12 - metodika